LATVIJAS NACIONĀLAIS
SIMFONISKAIS ORĶESTRIS

LNSO UN TARMO PELTOKOSKI

VASKS UN VONA-VILJAMSA "JŪRAS SIMFONIJA"

LNSO AND TARMO PELTOKOSKI VASKS AND VAUGHAN WILLIAMS' SEA SYMPHONY

2022. gada 10. decembrī plkst. 19.00 Rīgas Domā
10 December 2022 at 7 PM at Riga Cathedral

SILJA ĀLTO | SILJA AALTO — soprāns | soprano
RIHARDS MILLERS — baritons | baritone
Valsts Akadēmiskais koris **"LATVIJA"**, mākslinieciskais vadītājs **MĀRIS SIRMAIS** |
State Choir **LATVIJA**, Artistic Director **MĀRIS SIRMAIS**

Diriģents | Conductor
TARMO PELTOKOSKI

Koncerts tiešraidē Latvijas Radio 3 "Klasika"
The concert is broadcast live by the Latvian Radio 3 *Klasika*

Koncerta dienā iepazīsties ar programmu šeit:
The programme for tonight's concert is available here:

PROGRAMMA | PROGRAMME

PĒTERIS VASKS (1946)

Musica serena stīgu orķestrim | *Musica Serena* for String Orchestra

12'

Pirmatskaņojums 2015. gada 21. novembrī Snelmana zālē Kokolā, Somijā.
Ostrobotnijas kamerorķestris, diriģents Juha Kangass

Premiered on 21 November 2015 at Snellman Hall in Kokkola, Finland.
Ostrobothnian Chamber Orchestra, conductor Juha Kangas

RALFS VONS-VILJAMSS (*Ralph Vaughan Williams*, 1872–1958)

"Jūras simfonija" soprānam, baritonam, korim un simfoniskajam orķestrim |
A Sea Symphony for Soprano, Baritone, Choir, and Symphonic Orchestra (1903–1906)

Volta Vitmena dzeja | Poetry by Walt Whitman (1819–1892)

I. "Dziesma visām jūrām, visiem kuģiem" | *A Song for All Seas, All Ships*
II. "Naktī vienatnē jūras krastā" | *On the Beach at Night, Alone*
III. "Skerco: Viļņi" | *Scherzo: The Waves*
IV. "Kuģosim uz Indiju" | *The Explorers*

~72'

Pirmatskaņojums 1910. gadā Līdsas mūzikas festivālā Vestjorkšīrā, Anglijā. Diriģents Ralfs Vons-Viljamss

Premiered in 1910 at the Leeds Festival, West Yorkshire, England. Conductor Ralph Vaughan Williams

Kultūras ministrija
NEIBURGS
Garage demokrātiskā vīna bārs
ir
DELFI
3 Latvijas Radio Klasika
EuroPark
MŪZIKAS SAULE

MUSICA SERENA

"*Musica serena* ir vēla rudens ainava — lapas ir visas nokritušas. Pēkšņi izrādās — tu redzi tālu, tālu. Un tā nav samierināšanās, bet gan apjausma — jēgpilnas, mierpilnas apjausmas sajūta."
Komponists Pēteris VASKS

2015. gadā tapušais opuss veltīts komponista draugam, somu diriģentam Juham Kangasam apaļā dzimšanas dienā. Taču šī mūzika ir dāvana visiem: tā skan pāri ikdienišķajam, dod mirkli laimes, ir empātijas un maiguma caurstrāvota. Te skaņās spulgo ne tikai rudens, bet arī dvēseliskais un netveramais. Dvēseles stāvoklis, kas rodas saplūsmē ar dabu.

Skaņdarba radīšana ekranizēta arī dokumentālajā filmā "*Musica serena*. Komponists Pēteris Vasks".

JŪRAS SIMFONIJA

20. gadsimta pirmajā dekādē komponisti jūru skaņurakstā ietērpa regulāri — 1899. gadā pirmo reizi skan Edvarda Elgara dziesmu cikls "Jūras ainavas", 1905. gadā — Debisī skaņuglezna orķestrim *La mer*; Arī Vona-Viljamsa skolotājs Čārlzs Stenfords 1904. gadā komponē "Jūras dziesmas" baritonam, vīru korim un orķestrim.

Savukārt amerikāņa Volta Vitmena dzeja kļuva par Vona-Viljamsa iedvesmas avotu visu viņa mūžu jau kopš studiju laikiem 1890. gados. Lai arī liela daļa pirmās, taču nenumurētās simfonijas mūzikas raksturo jūru, tās iedabu un varenību, komponistu dziļi uzrunāja Vitmena redzējums par dvēseles ceļojumu cauri dzīvei kā jūras braucienu uz neizzinātiem reģioniem.

Savā 38. dzimšanas dienā, 1910. gada 12. oktobrī Ralfs Vons-Viljamss kāpa uz Līdsas pilsētas skatuves, lai kopā ar Līdsas Triennāles mūzikas festivāla kori un orķestri, koncertprogrammā līdzās Rahmaņinova Otrajam klavierkoncertam (šeit Vons-Viljamss iejutās solista lomā), pirmo reizi publikai izrādītu savu "Jūras simfoniju". Tā uzņemta aizrautīgi: bija skaidrs, ka Vons-Viljamss kļuvis par centrālo Anglijas mūzikas figūru kopš Edvarda Elgara (1857–1934) slavas laikiem.

Somu soprāns **SILJA ĀLTO** ir galvenās balvas ieguvēja Metropolitēna jauno vokālistu konkursā un uzvarētāja Starptautiskajā vokālistu konkursā "Lira" Ņujorkā, ieguvusi otro vietu Starptautiskajā Elizabetes Konnelas balvas konkursā 2017. gada septembrī Sidnejā, Austrālijā, kā arī Taivo Kūlas konkursā Somijā.

Pagājušajā sezonā Ālto debitēja Leonoras lomā Igaunijas teātrī jaunajā Verdi operas "Trubadūrs" uzvedumā un dzied arī citas lomas: Leonoru Bēthovena "Fidelio", Mimi Pučīnī "Bohēmā", Grāfieni Mocarta "Figaro kāzās", Zīglindi Vāgnera "Valkīrā" u.c.

Viņas nākotnes sadarbības ietver Elzas lomu Vāgnera "Loengrīnā" Igaunijas Nacionālajā operā, *Missa Solemnis* atskaņojumu ar Oulu simfonisko orķestri un Verdi Rekviēma atskaņojumu Somijas Nacionālajā operā.

Ālto absolvējusi Sibēliusa akadēmijas maģistra studiju programmu. Viņas studijas atbalstīja daudzas kultūras apvienības, kuru skaitā ir arī Somijas Kultūras fonds un Somijas Vāgnera asociācija.

RIHARDS MILLERS ir Latvijas Nacionālās operas solists kopš 2014. gada. Dzied Kaskadu Franča Lehāra operetē "Jautrā atraitne", Mazeto Mocarta "Donā Žuanā", Ārstu Frensisa Pulenka operā "Karmelīšu dialogi" u.d.c. lomas.

Piedalījies Gēršvina operas "Porgijs un Besa" koncertuzvedumā (Freizers), Imanta Kalniņa simfoniskajā dziesmuspēlē "No saldenās pudeles" (Krišs), Martinū operā "Ariadne" (Tēsejs) u.c.

Kā solists izvērstas formas darbu atskaņojumos sadarbojies ar Sigvardu Kļavu, Māri Sirmo, Aigaru Meri, Jāni Zirni.

2016. gadā kopā ar Latvijas Radio kori un Sinfonietta Rīga piedalījies "Baltijas jūras festivālā" Zviedrijā. 2015. gadā ieguvis III vietu un specbalvu par labāko Šūberta dziesmas *Ave Maria* interpretāciju XI Klaudijas Taevas Starptautiskajā jauno dziedātāju konkursā Pērnavā. 2014. gadā saņēmis JVLMA un *Swedbank* balvu par radošiem sasniegumiem. Divkārtējs Alfrēda Kalniņa Jauno vokālistu konkursa laureāts; ieguvis godalgotas vietas Latvijas Mūzikas vidusskolu audzēkņu valsts konkursā un Alīdas Vānes Starptautiskajā jauno vokālistu konkursā.

Rihards Millers ieguvis maģistra grādu JVLMA pie Anitas Garančas un Krišjāņa Norveļa. Papildinājis prasmes pie Aksela Everta, Margaretas Honigas, Dmitrija Vdovina, Ingas Kalnas, Lienes Kinčas.

Somu diriģents **TARMO PELTOKOSKI** 2022. gada janvārī tika iecelts par Brēmenes Vācu kamerfilharmonijas galveno viesdiriģentu, kļūstot par pirmo šāda titula īpašnieku orķestra 42 gadu pastāvēšanas vēsturē.

Tā paša gada maijā tika nolemts, ka no 2022./2023. gada koncertsezonas Peltokoski būs Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents.

2022. gada augustā, 22 gadus vecais Tarmo Peltokoski diriģēja savu pirmo "Nībelunga gredzena" ciklu Somijas festivālā *Eurajoki Bel Canto*.

Iepriekšējā sezonā diriģents izpelnījās atzinību, debitējot ar Frankfurtes Radio simfonisko orķestri, Francijas Radio filharmonisko orķestri, kā arī Roterdamas filharmoniķiem.

2022. gada vasarā uzstājies Reingavas mūzikas festivālā, Šlēzvigas-Holšteinas mūzikas festivālā, Bēthovena festivāla Bonnā un Brēmenes mūzikas festivālā.

2022./2023. gada sezonā Tarmo Peltokoski debitēs ar Honkongas filharmonisko orķestri, Toronto simfonisko orķestri, Berlīnes Radio simfonisko orķestri, Hallē orķestri, Berlīnes "Konzerthaus" orķestri, Diseldorfas simfonisko orķestri, Gēteborgas simfonisko orķestri, Sandjego simfonisko orķestri un Tulūzas Nacionālo Kapitolijas orķestri. Gaidāma atkārtota uzstāšanās *Eurajoki Bel Canto* festivālā, diriģējot "Tristanu un Izoldi".

Jau īstenoti un turpmāk plānoti sadarbības projekti ar tādiem solistiem kā Juidzja Vana, Asmika Grigorjana, Matiass Gērne, Jans Lišeckis, Jūlija Fišere, Golda Šulca, Martins Frosts un Sola Gabeta.

Tarmo Peltokoski uzsāka mācības 14 gadu vecumā ar emeritēto profesoru Jormu Panulu un turpināja studijas ar Sakari Oramo Sibēliusa akadēmijā. Diriģentu ir skolojuši arī Hannu Lintu, Juka Peka Saraste un Esa Peka Salonens. Līdztekus būdams atzīts pianists, Peltokoski pilnveidojis klavierspēles prasmes Sibēliusa akadēmijā ar Anti Hoti. Pateicoties virtuozajai klavierspēlei, Tarmo Peltokoski ir saņēmis apbalvojumus vairākos konkursos un kā solists uzstājies ar visiem zināmākajiem Somijas orķestriem.

2022. gadā saņēmis Loto balvu Reingavas mūzikas festivālā.

Tarmo Peltokoski ir apguvis arī kompozīciju un aranžiju, īpaši iemīļojis muzikālo komēdiju un improvizāciju.

LATVIJAS NACIONĀLAIS SIMFONISKAIS ORĶESTRIS

ir Latvijas kultūras pamatvērtība. Tas izveidots 1926. gadā kā Rīgas Radiofona orķestris. LNSO darbība sešas reizes novērtēta ar Latvijas augstāko apbalvojumu akadēmiskās mūzikas jomā — Lielo mūzikas balvu.

2022. gada maijā par LNSO mākslinieciskо vadītāju un galveno diriģentu kļuva Tarmo Peltokoski.

2021. gada rudenī par LNSO galveno viesdiriģenti kļuva igauniete Kristīna Poska.

Orķestra līdzšinējo mākslinieciskо vadītāju skaitā ir Jānis Mediņš, Leonīds Vīgners, Edgars Tons; spēcīgu uzplaukumu LNSO piedzīvoja Vasilija Sinaiska laikā, kurš kopš 2017. gada ir LNSO goda diriģents; vēlāk būtisku pienesumu orķestra izaugsmē deva Olari Eltss, Karels Marks Šišons un Andris Poga, kurš bija LNSO mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents no 2013. gada līdz 2021. gadam, kad kļuva

par Stavangeras simfoniskā orķestra galveno diriģentu un LNSO mākslinieciskо padomnieku.

Kopš 2020. gada izvērsta aktīva LNSO digitālā darbība. 2021. gadā LNSO tā novērtēta ar Baltijas nozīmīgāko apbalvojumu komunikācijas nozarē — Baltijas Komunikācijas balvu.

Beidzamajos gados LNSO uzstājies prestižās koncertzālēs Vācijā, Francijā, Slovākijā, Šveicē un citviet Eiropā.

LNSO regulāri piedalās ieskaņojumos Somijas skaņu ierakstu namā *Ondine* un Latvijas Nacionālajā skaņu ierakstu namā SKANI.

LNSO rezidējošie komponisti bijuši Gundega Šmite, Linda Leimane, Andris Dzenītis, savukārt 2022./2023. gada sezonā rezidējošais komponists ir Krists Auznieks. LNSO regulāri pasūtina jaundarbus Latvijas komponistiem, un viņu skaitā ir Pēteris Vasks, kura Obojas koncerts guva lielus panākumus gan koncertos, gan *Ondine* izdotā CD.

VALSTS AKADĒMISKĀ KORA "LATVIJA" 50 dziedātāju muzikālā inteliģence un vokālā meistarība to padara par universālu vienību, kas spēj gan gleznot smalkas *a capella* gleznas, gan radīt grandioza vēriena balsu simfoniju kopā ar trīskāršu orķestra sastāvu. Koris sadarbojies ar pasaules klases orķestriem — Amsterdamas Karalisko *Concertgebouw* orķestri, Bavārijas Radio SO, Londonas FO, Berlīnes FO un citiem. Koris uzstājies prestižās pasaules koncertzālēs un sadarbojies ar tādiem izciliem diriģentiem kā Mariss Jansons, Zubins Meta, Nēme Jervi, Pāvo Jervi, Vladimirs Aškenazi, Saimona Janga, Stīvens Leitons, Andris Nelsons, Vladimirs Fedosejevs un citiem. Piedalījies *Warner Brothers*, *Harmonia Mundi*, *Wergo*, *Ondine* ierakstu kompāniju producētajos ierakstos. Koris ir septiņkārtējs Latvijas Lielās Mūzikas balvas laureāts, 2003. gada Ministru kabineta balvas laureāts un 2007. gada Latvijas Kultūras ministrijas gada balvas laureāts.

VAK "Latvija" ir "Garīgās mūzikas festivāla" aizsācējs 1998. gadā. Tā īpašo viesu vidū bijuši tādi pasaulslaveni komponisti kā Arvo Perts, Gija Kančeli, Sofija Gubaiduļina, Valentīns Silvestrovs, Kšištofs Pendereckis un citi.

Koris atvērts arī novatoriskiem projektiem, sākot no sadarbībām ar *Sigur Rós*, Džo Zavinula džeza kompozīciju atskaņojumiem, datorspēļu un filmu mūzikas ierakstiem līdz operu koncertuzvedumiem un vokāli instrumentālu lielformu atskaņojumiem.

Kopš 1997. gada kora mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents ir Māris Sirmais.

JŪRAS SIMFONIJA

(Volta Vitmena teksts)

Pirmā daļa. Dziesma visām jūrām, visiem kuģiem

Raugi, pati jūra
Un virs tās bezgalīgajām, bangojošām
krūtīm — kuģi;
Skat, kur to baltās buras, piepūtušās vējā,
raibina zaļumu un zilgmi,
Skat, tvaikoņi, kas, laizdami tvaikus, ienāk ostā
un izpeld no ostas,
Skat, tumši viļņojas garie dūmu vimpeļi!

-

Šodien īss, vienkāršs rečitatīvs
Par kuģiem, kas brauc jūrā, katrs ar savu īpašo
karogu vai signālu,
Par bezvārda varoņiem kuģos, par viļņiem,
kas plešas, cik tālu sniedz skats,
Par šļakstošām šaltīm un vējiem, kas svilpo un pūš,
Un pāri visam — dziedājums visu tautu
jūrniekiem,
Nemierīgs kā bangas.

Par kapteiņiem, jauniem vai sirmiem, un kapteiņu
palīgiem, un visiem bezbailīgajiem matrožiem,
Par retajiem, izraudzītajiem, mazrunīgajiem,
ko nepārsteigs liktenis un nebiedē nāve,
Kurus atturīgi un klusi esi izmeklējis un izredzējis,
tu, sirmais okeān,
Tu, jūra, kas paaudzēs izmeklē un atlasa ciltis un
apvieno tautas,
Kā sirma, braša aukle esi tos zīdījusi
Par tikpat nelokāmiem, nepieradinātiem kā
tu pati.

-

Lai plīvo, o jūra, tavi tautu karogi!
Lai plīvo, visiem redzot, raibu raibie kuģu signāli!
Bet pietaupi īpaši sev un cilvēka garam vienu
karogu pāri visiem pārējiem,
Garīgu auduma signālu visām tautām, pāri nāvei
stāvošā cilvēka emblēmu,
Zīmi par godu visiem drošsirdīgajiem kapteiņiem,
bezbailīgajiem matrožiem, kapteiņu palīgiem
Un visiem, kas noslīkuši, pienākumu pildot,
Zīmi, kas piemin tos, novīta no visiem bezbailīga-
jiem kapteiņiem, jauniem vai sirmiem,
Vispārēju vimpeli, kas allaž liegi plīv pāri visiem
drošsirdīgajiem jūrniekiem,
Pāri visām jūrām, visiem kuģiem.

Otrā daļa. Naktī vienatnē jūras krastā

Naktī vienatnē jūras krastā,
Ko tā sirmā māte šūpo šurpu turpu, dziedādama
savu brašo dziesmu,
Ar skatu uz zvaigžņu mirdzu es prātoju par nošu
atslēgu, kas vieno universus un nākotni.

Bezgalīga kopība savieno visu,
Visus attālumus telpā, lai cik plašus,
Visus attālumus laikā,
Visas dvēseles, visu dzīvo augumus, lai cik atšķirīgus,
Visas tautas,
Visas personības, kas pastāvējušas vai pastāvēs,
Visas dzīves un nāves pagātnē, tagadnē un nākotnē,
Šī bezgalīgā kopība aptver to visu, kā aptvērusi laiku
laikos,
Un aptvers mūžīgi, saturēdama cieši kopā un
apņemdama.

Trešā daļa. Skerco — Viļņi

Aiz kuģa, aiz svilpjošiem vējiem,
Aiz pelēkbaltām burām, kas savilktas takelāžā
un virvēs,
Apakšā — viļņi bez skaita steigdamies, cilādami kaklus,
Turēdamies nerimtā straumē kuģa pēdās,
Okeāna viļņi mutuļos un burbuļos, līksmi lauzdamies,
Viļņi, līgani viļņi, plūstoši, nelīdzeni, centīgi viļņi,
Straumes virpuļos, smejoši un dzīvespriecīgi,
līkločiem,
Kur lielais kuģis, burādams un lavēdams, uzaris virsmu,
Lielāki un mazāki viļņi, ilgās plūzdami okeāna
plašumos,
Kuģa ķīļūdenim draiski plaiksnījot saules gaismā,
Raiba procesija, rotāta putu lāsumiem un lauskām,
Seko staltā un ašā kuģa ķīļūdenim līdzi.

Ceturtā daļa. Kuģosim uz Indiju

O plašā Lode, peldēdama telpā,
Redzama spēka un dailes klāta,
Mīdama dienas gaismu ar biezu gara tumsu,
Tev augšā Saules un Mēness, un neskaitāmo
zvaigžņu neaprakstāmās procesijas,
Bet zem tām daždažādas zāles un ūdeņi, zvēri,
kalni, koki,
Tavs uzdevums ir neizdibināms, tava pravietiskā
sūtība — slēpta,
Bet beidzot, šķiet, mans prāts sāk tevi aptvert.

Nokāpuši no Āzijas dārziem,
Parādās Ādams un Ieva, tad to neskaitāmie pēcnācēji,
Klīzdami, alkdami, nemierīgi pētīdami,
Iztaujādami, mulsi, bezveidīgi, drudžaini, allaž
neremdināmu sirdi,
Atkārtodami skumjo, nemitīgo piedziedājumu:
Kamdēļ dvēselei nav miera?
Kurp tu ved, o, zobgale, dzīve?

Ak, kurš gan mierinās šos drudžainos bērnus?
Kurš attaisnos šo nemierīgo pētīšanu?
Kurš atklās nesatricināmās zemes noslēpumu?

Tomēr, dvēsele, nešaubies par pirmatnējo nolūku,
kas piepildīsies,
Varbūt jau tagad tam ir pienācis laiks.

Kad visas jūras ir šķērsotas,
Kad dižie kapteiņi un inženieri ir paveikuši savu darbu,
Pēc cēlajiem izgudrotājiem
Beidzot nāks dzejnieks, kas cienīgs šī vārda,
Nāks patiesais Dieva dēls, skandēdams savas
dziesmas.

-

O, mēs vairs nevaram gaidīt,
Arī mēs kāpsim kuģī, o dvēsele,
Arī mēs līksmi iziesim neizpētītās jūrās
Un bezbailīgi kuģosim ekstāzes viļņos pretī
nezināmiem krastiem
Starp vēju brāzmām (tu spiedīsi mani sev klāt,
es — tevi, o dvēsele),
Brīvi slavinādami, dziedādami savu dziesmu
Dievam,
Skandēdami mūsu tīkamo pētnieku dziedājumu.

O dvēsele, tu iepriecini mani un es — tevi,
Kad kuģoju šais jūrās vai kāpju kalnos, vai neguļu
nakti,
Domas, mēmas domas par Laiku un Telpu,
un Nāvi kā ūdeņi plūst,
Jā, nes mani bezgala apvidos,
Kuru gaisu es elpoju, kuru urdzēšanu dzirdu,
apskalo mani visu,
Peldini mani, o Kungs, sevī, pieliec pie sevis,
Un es un mana dvēsele klīdīsim tavos plašumos.

O tu, kas stāvi pāri visam,
Nenosaucamais, viela un elpa,
Gaismu gaisma, izstarodams visumus, būdams
to centrs.

Es saraujos sīks no domas par Dievu,
Aci pret aci ar Dabu un tās brīnumiem, ar Laiku,
Telpu un Nāvi,
Bet, pievērsies tev, es saucu, o dvēsele,
mans patiesais Es,
Un, rau, tu jau liegi apgūsti debess ķermeņus,
Tu saejies ar Laiku, smaidi, samierinājusies ar Nāvi,
Un pielej un aizpildi Telpas plašumus.

Lielāka par zvaigznēm vai saulēm,
Lēkšodama, o dvēsele, tu ceļo tālāk.

-

Projām, o dvēsele! Tūdaļ pacel enkuru!
Pārcērt trosi, atsien tauvu, attin visas buras!

Dodies ceļā, ieturi kursu tikai uz dziļajiem ūdeņiem,
O pārgalvīgā dvēsele, pētniece, es ar tevi un tu ar
mani,
Jo mūsu ceļš ved turp, kur neviens jūrasbraucējs
nav uzdrošinājies doties.

O mana brašā dvēsele!
O, kuģosim tāltālu!
O, bezbailīgā, bet drošā līksme! Vai visas jūras nav
Tā Kunga jūras?
O, kuģosim tālu, tāltālu!

No angļu valodas atdzejojis
Arvis VIGULS

MUSICA SERENA

"*Musica serena* is a late autumn landscape, the leaves all fallen. Suddenly, you can see far into the distance. And it is not an acquiescence, but rather a realisation — a feeling of meaningful, peaceful realisation."
Composer Pēteris VASKS

The 2015 opus is dedicated to the composer's friend, Finnish conductor Juha Kangas on the occasion of his 70th birthday. And yet this music is a gift for all: it resonates beyond the mundane, evoking a moment of happiness full of empathy and tenderness. The piece radiates not only autumn, but also soulful and intangible moods. A state of soul that comes from being in communion with nature.

The creation of the work has also been depicted in the 2015 documentary *Musica Serena. Composer Pēteris Vasks.*

A SEA SYMPHONY

In the first decade of the 20th century, sea-related pieces were being written regularly: 1899 came with the premiere of Edward Elgar's song cycle *Sea Pictures*; in 1905, Debussy's piece for orchestra *La mer*; in 1904, Charles Stanford, a teacher of Vaughan Williams, composed *Songs of the Sea* for baritone, male voice chorus, and orchestra.

The poetry of the American Walt Whitman, on the other hand, had been a source of inspiration for Vaughan Williams throughout his life, starting from his student days in the 1890s. Although much of the music refers to the sea, its beauty and grandeur, Whitman's vision of the soul's journey through life as a sea voyage to uncharted regions deeply resonated with the composer.

On 12 October 1910, his 38th birthday, Ralph Vaughan Williams stepped onto the podium in Leeds Town Hall to conduct the Leeds Festival Chorus and Orchestra in the first performance of his *Sea Symphony*, alongside Rachmaninoff's Second Piano Concerto (here Vaughan Williams was the soloist). The *Sea Symphony* was enthusiastically received: it was clear that Vaughan Williams had become the central figure in English music, following the glory days of Edward Elgar (1857-1934).

Finnish soprano **SILJA AALTO** is a Grand Prize winner of the Metropolitan Vocal Competition and a winner of Lyra New York International Vocal Competition, she won the 2nd prize in the Elizabeth Connell Prize international opera competition in September 2017 in Sydney, Australia, and is also the winner of Toivo Kuula singing competition in Finland.

Last season, she made her debut as Leonora in Estonia Theatre's new production of Verdi's *Il Trovatore*, with her other roles including, among others, Leonore (Beethoven's *Fidelio*), Mimi (Puccini's *La Bohème*), Countess (Mozart's *Le nozze di Figaro*), Sieglinde (Wagner's *Die Walküre*).

Her future engagements include a role debut as Elsa (Wagner's *Lohengrin*) in Estonian National Opera, performing Beethoven's *Missa Solemnis* with the Oulu Symphony Orchestra and Verdi's *Requiem* with the Finnish National Opera.

Silja Aalto graduated from the Sibelius Academy Opera Master programme. Her studies were backed by several cultural support associations, such as the Finnish Cultural Foundation and the Finnish Wagner Society.

RIHARDS MILLERS has been a soloist at the Latvian National Opera since 2014. He has portrayed many roles, including Silvio (*Pagliacci*), Carlino (*Don Pasquale*), Skudrics (*The Rose of Turaida*) and others.

He has participated in the performance of George Gershwin's *Porgy and Bess* as Frazier, Imants Kalniņš' musical *From the Sweet Bottle* as Krišs, Bohuslav Martinů's opera *Ariane* as Thésée, among others.

In working with large scale piece performances as a soloist, Rihards Millers has collaborated with Sigvards Kļava, Māris Sirmais, Aigars Meri, Jānis Zirnis.

In 2016, he participated in the Baltic Sea Festival in Sweden with the Latvian Radio Choir and Sinfonietta Rīga. In 2015, he received the third place and the special award for best interpretation of Schubert's *Ave Maria* in the XI Klaudia Taev Competition for young vocalists in Pärnu. In 2014, he received the Jāzeps Vītols Latvian Academy of Music and Swedbank special prize for creative achievements. He is a two time victor of the Alfrēds Kalniņš's Young vocalists competition; has accrued high placements in the Latvian Music School state competition and the Alīda Vāne International Singing Competition.

Rihards Millers received his master's degree from JVLMA studying under Anita Garanča and Krišjānis Norvelis. He has supplemented his skills with Axel Everaert, Margaret Honig, Dmitry Vdovin, Inga Kalna, and Liene Kinča.

Finnish conductor **TARMO PELTOKOSKI** was awarded the title of Principal Guest Conductor in January 2022 by The Deutsche Kammerphilharmonie Bremen, the first conductor to hold this position in the orchestra's 42-year history.

In May 2022, Peltokoski was named Music and Artistic Director of the Latvian

National Symphony Orchestra. He starts his term in the 22/23 season. In August 2022 at the age of 22, Tarmo Peltokoski completed his first Wagner Ring cycle at the Eurajoki Bel Canto Festival.

Last season, he made highly successful debuts with the hr-Sinfonieorchester, Orchestre Philharmonique de Radio France, and the Rotterdam Philharmonic.

In the summer of 2022, he appeared at Rheingau Musik Festival, Schleswig-Holstein Musik Festival, Beethovenfest Bonn and Musikfest Bremen.

In the 22/23 season Tarmo Peltokoski will make debuts with the Hong Kong Philharmonic, Toronto Symphony, RSB Berlin, the Hallé, Konzerthausorchester Berlin, Düsseldorfer Symphoniker, Göteborgs Symfoniker, San Diego Symphony and the Orchestre national du Capitole de Toulouse. He will return to Eurajoki Bel Canto Festival to conduct Tristan und Isolde.

He has and will work with soloists such as Yuja Wang, Asmik Grigorian, Matthias Goerne, Jan Lisiecki, Julia Fischer, Golda Schultz, Martin Fröst and Sol Gabetta.

Tarmo Peltokoski began his studies with professor emeritus Jorma Panula at the age of 14 and studied with Sakari Oramo at the Sibelius Academy. He has also been taught by Hannu Lintu, Jukka-Pekka Saraste and Esa-Pekka Salonen.

Also an acclaimed pianist, he has studied piano at the Sibelius Academy with Antti Hotti. His piano playing has been awarded at many competitions and he has appeared as a soloist with all major Finnish orchestras.

In 2022, he received the Lotto Prize at Rheingau Musikfestival.

In addition, Tarmo Peltokoski has also studied composing and arranging, and especially enjoys music comedy and improvisation.

THE LATVIAN NATIONAL SYMPHONY ORCHESTRA (LNSO) is one of the cornerstones of Latvian national culture. Founded in 1926 as the Riga Radio Centre Orchestra, the LNSO is a six-time winner of the Grand Music Award, Latvia's highest honour in classical music.

In May 2022, Finnish Tarmo Peltokoski became the Music and Artistic Director of the LNSO.

In Autumn 2021, Estonian Kristiina Poska became the Principal Guest Conductor of the LNSO.

The orchestra has been led by many brilliant talents and experienced significant growth under the baton of Vassily Sinaisky, Conductor Emeritus of the LNSO since 2017. More recently, notable contributions have been made by Olari Elts, Karel Mark Chichon, and Andris Poga, who was the Music Director and Chief Conductor of the LNSO from 2013 until 2021, when he became the Chief Conductor of the Stavanger Symphony Orchestra and Artistic Adviser to the LNSO.

Since 2020, the LNSO has been actively engaging online. In 2021, the LNSO was presented with the Baltic Communication Award, the most important prize in the Baltic communication industry.

In recent years, the LNSO has performed at many other important European concert halls in Germany, France, Slovakia, Switzerland, etc.

The LNSO regularly features in recordings of the Finnish label *Ondine* as well as the Latvian national record label *SKANI*.

In the second half of the 20th century, the LNSO collaborated with Arvīds Jansons, Kurt Masur, Yevgeny Svetlanov, Neeme Järvi, Krzysztof Penderecki. Many maestros have guided the LNSO in recent times as well, including Paavo Järvi, Mariss Jansons, Vladimir Fedoseyev, Andris Nelsons, Jean-Claude Casadesus, Gintaras Rinkevičius. The orchestra has also worked with renowned young conductors such as Klaus Mäkelä, Maxim Emelyanychev, and others.

The 50 members of the **STATE CHOIR LATVIJA** are renowned for their musical intelligence and vocal skill, making the choir a unique instrument capable of performing everything from subtle a cappella pieces to large vocal-symphonic masterworks.

The State Choir LATVIJA has collaborated with world-renowned symphony orchestras including the Royal Concertgebouw Orchestra, the Bavarian Radio SO, the London PO, among many others.

The choir has performed with such outstanding conductors as Mariss Jansons, Andris Nelsons, Zubin Mehta, Neeme Järvi, Jaap van Zweden, Paavo Järvi, Vladimir Ashkenazy, David Zinman, Valery Gergiev, Vladimir Fedoseyev, Simone Young, Tõnu Kaljuste.

The choir has performed on the stages of the world's greatest concert halls, including the Elbphilharmonie in Hamburg, KKL Luzern, The Royal Concertgebouw in Amsterdam, The National Music Auditorium in Madrid, Lincoln Centre in New York, Shanghai Concert Hall, The Esplanade in Singapore and many others.

The State Choir LATVIJA is internationally acclaimed both for its academic excellence as well as its innovative projects. The choir has participated in recordings produced by Naxos, Warner Brothers, Harmonia Mundi, Wergo and *Ondine*, as well as numerous recording projects by both Latvian and foreign music publishers.

Since 1997, the Artistic Director and Chief Conductor of the choir has been Māris Sirmais.

A SEA SYMPHONY

(Text by Walt Whitman)

I. A Song for all Seas, all Ships

Behold, the sea itself,
And on its limitless, heaving breast, the ships;
See, where their white sails, bellying in the wind, speckle the green and blue,
See, the steamers coming and going, steaming in or out of port,
See, dusky and undulating, the long pennants of smoke.

-

Today a rude brief recitative,
Of ships sailing the seas, each with its special flag or ship-signal,
Of unnamed heroes in the ships -- of waves spreading and spreading far as the eye can reach,
Of dashing spray, and the winds piping and blowing,
And out of these a chant for the sailors of all nations,
Fitful, like a surge.

Of sea-captains young or old, and the mates,
and of all intrepid sailors,
Of the few, very choice, taciturn, whom fate can never surprise nor death dismay.
Pick'd sparingly without noise by thee old ocean, chosen by thee,
Thou sea that pickest and cullest the race in time, and unitest nations,
Suckled by thee, old husky nurse, embodying thee,
Indomitable, untamed as thee.

-

Flaunt out O sea your separate flags of nations!
Flaunt out visible as ever the various ship-signals!
But do you reserve especially for yourself and for the soul of man one flag above all the rest,
A spiritual woven signal for all nations, emblem of man elate above death,
Token of all brave captains and all intrepid sailors and mates,
And all that went down doing their duty,
Reminiscent of them, twined from all intrepid captains young or old,
A pennant universal, subtly waving all time, o'er all brave sailors,
All seas, all ships.

II. On the Beach at Night, Alone

On the beach at night alone,
As the old mother sways her to and fro singing her husky song,
As I watch the bright stars shining, I think a thought of the clef of the universes and of the future.

A vast similitude interlocks all,
All distances of place however wide,
All distances of time,
All souls, all living bodies though they be ever so different,
All nations,
All identities that have existed or may exist
All lives and deaths, all of the past, present, future,
This vast similitude spans them, and always has spann'd,
And shall forever span them and compactly hold and enclose them.

III. (Scherzo) The Waves

After the sea-ship, after the whistling winds,
After the white-gray sails taut to their spars and ropes,
Below, a myriad, myriad waves hastening, lifting up their necks,
Tending in ceaseless flow toward the track of the ship,
Waves of the ocean bubbling and gurgling, blithely prying,
Waves, undulating waves, liquid, uneven, emulous waves,
Toward that whirling current, laughing and buoyant, with curves,
Where the great vessel sailing and tacking displaced the surface,
Larger and smaller waves in the spread of the ocean yearnfully flowing,
The wake of the sea-ship after she passes, flashing and frolicsome under the sun,
A motley procession with many a fleck of foam and many fragments,
Following the stately and rapid ship, in the wake following.

IV. The Explorers

O vast Rondure, swimming in space,
Cover'd all over with visible power and beauty,
Alternate light and day and the teeming spiritual darkness,
Unspeakable high processions of sun and moon and countless stars above,
Below, the manifold grass and waters, animals, mountains, trees,
With inscrutable purpose, some hidden prophetic intention,
Now first it seems my thought begins to span thee.

Down from the gardens of Asia descending radiating,
Adam and Eve appear, then their myriad progeny after them,
Wandering, yearning, curious, with restless explorations,
With questionings, baffled, formless, feverish, with never-happy hearts,
With that sad incessant refrain, Wherefore unsatisfied soul? and Whither O mocking life?

Ah who shall soothe these feverish children?
Who Justify these restless explorations?
Who speak the secret of impassive earth?
Who bind it to us? what is this separate Nature so unnatural?
What is this earth to our affections? (unloving earth, without a throb to answer ours, Cold earth, the place of graves.)

Yet soul be sure the first intent remains, and shall be carried out,
Perhaps even now the time has arrived.

After the seas are all cross'd, (as they seem already cross'd,)
After the great captains and engineers have accomplish'd their work,
After the noble inventors, after the scientists, the chemist, the geologist, ethnologist,
Finally shall come the poet worthy that name,
The true son of God shall come singing his songs.

-

O we can wait no longer,
We too take ship O soul,
Joyous we too launch out on trackless seas,
Fearless for unknown shores on waves of ecstasy to sail,
Amid the wafting winds, (thou pressing me to thee, I thee to me, O soul,)
Caroling free, singing our song of God,
Chanting our chant of pleasant exploration.

O soul thou pleasest me, I thee,
Sailing these seas or on the hills, or waking in the night,
Thoughts, silent thoughts, of Time and Space and Death, like waters flowing,
Bear me indeed as through the regions infinite,
Whose air I breathe, whose ripples hear, lave me all over,
Bathe me O God in thee, mounting to thee,
I and my soul to range in range of thee.

O Thou transcendent,
Nameless, the fibre and the breath,
Light of the light, shedding forth universes,
thou centre of them.

Swiftly I shrivel at the thought of God,
At Nature and its wonders, Time and Space and Death,
But that I, turning, call to thee O soul, thou actual Me,
And lo, thou gently masterest the orbs,
Thou matest Time, smilest content at Death,
And fillest, swellest full the vastnesses of Space.

Greater than stars or suns,
Bounding O soul thou journeyest forth;

-

Away O soul! hoist instantly the anchor!
Cut the hawsers -- haul out -- shake out every sail!

Reckless O soul, exploring, I with thee, and thou with me,

Sail forth -- steer for the deep waters only,
For we are bound where mariner has not yet dared to go,
And we will risk the ship, ourselves and all.

O my brave soul!
O farther farther sail!
O daring joy, but safe! are they not all the seas of God?
O farther, farther, farther sail!

LNSO ŠOVAKAR | LNSO TONIGHT

Vieskoncertmeistars | Guest Concertmaster
Vineta Sareika

Pirmās vijoles | I violins
Raimonds Ozols, Aleksejs Bahirs, Darja Smirnova, Ilze Kirsanova, Inese Štrāle, Aija Frišenfelde, Indulis Cintiņš, Oskars Siliņš, Margarita Ogibalova, Ilze Gulbe, Lāsma Vītola, Darja Kuzma, Marija Strapcane

Otrās vijoles | II violins
Andrejs Jegorovs, Ilze Pence, Inga Puķīte, Daina Birzniece, Beāte Račko, Agnese Stalidzāne, Raimonds Melderis, Anete Liberte, Arina Bardova, Nina Khanetska, Konstantīns Paturskis, Aleksandra Mališkina

Alti | Violas
Ināra Brīnuma, Pēteris Trasuns, Liene Martinsone, Katrīna Krašauska-Krauze, Inga Ozoliņa, Einārs Roževics, Lauma Visendorfa, Tatjana Ļebedeva, Jevgenija Gorbunova, Paula Kronentāle

Čelli | Cellos
Diana Ozoliņa, Ieva Upatniece, Dace Zālīte-Zilberte, Mareta Prikule, Jānis Rinkulis, Zane Guļāne, Ainārs Paukšēns, Emma Bandiniece

Kontrabasi | Double basses
Oskars Bokanovs, Raivo Ozols, Dzintars Sabļins, Kristaps Pētersons, Ivars Ozols, Viktors Stankevičs

Flautas | Flutes
Maija Zandberga, *Lucja Cyrzynska*, Darja Baranova

Obojas | Oboes
Dainis Cimermanis, Mārtiņš Dovmanis, Jana Zeļenska

Klarnetes | Clarinets
Mārtiņš Circenis, Mareks Pinta, Sigurds Lallo, Andrejs Reinis Zitmanis

Fagoti | Bassoons
Normunds Zvejnieks, Raimonds Gulbis, Elza Rubene

Mežragi | Horns
Māris Evelons, Mārcis Kalniņš, Miks Bankevics, Artūrs Krūmiņš

Trompetes | Trumpets
Jens Emil Holm, Dāvis Sedols, Mārtiņš Zujs

Tromboni | Trombones
Artūrs Hrustaļovs, Uldis Zilberts, Māris Zondaks

Tuba | Tuba
Raivis Māgurs

Sitaminstrumenti | Percussion
Edgars Saksons, Edvards Paulis Muzikants, Mikus Bāliņš, Reinis Tomiņš

Arfas | Harps
Ieva Šablovska, Elizabete Gulbe

Ērģeles | Organ
Aigars Reinis

TUVĀKIE KONCERTI

Ceturtdien, 15. decembrī, plkst. 19.00 Lielajā ģildē

SIMFONISKAIS HITS AR GORAN GORA
FRANCIS LISTS

ROBERTS RUBĪNS — režisors
JĀNIS JOŅEVS — dramaturgs
KRIŠS SALMANIS — mākslinieks
ORESTS SILABRIEDIS — satura konsultants
ELĪNA BĒRTIŅA — klavieres
Diriģents **HENRIJS KRISTOFERS ĀVIKS**

PROGRAMMĀ:
Francis LISTS Pirmais klavierkoncerts, "Prelīdes"

28.-30. decembrī un 4.-6. janvārī plkst. 19.00 Dailes teātrī

ZIEMASSVĒTKU KORĀLIS AR LĒDIJU TUMSĀ

Režisors — **VIESTURS KAIRIŠS**
Muzikālais vadītājs un diriģents — **ANDRIS POGA**
Diriģents — **GUNTIS KUZMA**

Piedalās Dailes teātra aktieri, solisti un kora "Kamēr..." dziedātāji

Sestdien, 21. janvārī, plkst. 11.00 (krievu valodā) un plkst. 14.00 (latviešu valodā) Lielajā ģildē

LENESONS UN VĒBERA PASAKU PASAULE

PAULA PĻAVNIECE — režisore
KLĀVS MĒLLIS — dramaturgs
EVITA BĒTA — māksliniece
ARTŪRS PUTNIŅŠ — aktieris (Latvijas Leļļu teātris)
ANASTASIJA REKUTA-DŽORDŽEVIČA — aktrise
LISETE JIRGENSONE — oboja
ANNA MARIJA KUBECKA — klarnete
Diriģents **ANDRIS VECUMNIEKS**

PROGRAMMĀ:
Johana Nepomuka HUMMEĻA un **Kārļa Marijas VĒBERA** mūzika